

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر

عنوان طرح:

« مفهوم کار تیمی از دید دانشجویان پرستاری »

concept of teamworking in nursing students' point of view

مجری اصلی طرح:

دکتر مریم روانی پور

استادیار گروه پرستاری

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

همکاران طرح:

دانشجویان کارشناسی پرستاری

سهراب خواجه، فروغ سلیمانی

نجمه دهقان آزاد، یاسر یوسفی

۱۳۸۹

چکیده طرح

مقدمه:

توانایی اعضای یک تیم در کار، برقراری ارتباط موثر، پیش بینی و رفع تقاضاهای یکدیگر و ایجاد اطمینان به دنبال انجام فعالیت های هماهنگ جمعی را کار تیمی گویند. با در نظر داشتن این نکته ما نیاز داریم تا بررسی کنیم از چه طرقي می توانيم دانشجويان رشته های مختلف را برای کارهای گروهی کارآ آماده سازيم. حال با توجه به اینکه برخی از فعالیت های کلاسی و عمده فعالیت های یادگیری بالینی دانشجويان در گروه های تیمی بوده؛ بر آن شدیم تا به شناختی از وضعیت پویایی گروه های اعضای تیم از سال اول تحصیل نسبت به سال آخر تحصیل دست یابیم و بر اساس یافته ها، برنامه های لازم جهت اصلاح و یا ارتقاء فعالیت های تیمی تدوین گردد.

روش کار:

پژوهش حاضر یک مطالعه از نوع میکس متد می باشد که جامعه مورد هدف آن شامل کلیه دانشجويان سال اول و سال چهارم کارشناسی پرستاری می باشد. گردآوری داده ها ابتدا از طریق پرسشنامه کار تیمی و نقشهای تیمی از کلیه دانشجويان سال اول و سال چهارم کارشناسی پرستاری صورت گرفته و سپس از بین آنها از چند تن از دانشجويان مایل و علاقمند، به صورت کیفی مصاحبه به عمل خواهد آمد.

یافته ها:

عمده عملکرد تیم هم در دانشجويان خانم و هم در دانشجويان آقای سال آخر کارشناسی در حد تبحر یافتگی و به لحاظ نقش های مختلف تیمی در حد متوسط قرار داشتند؛ در هر دو گروه دانشجويان خانم و آقای سال اول کارشناسی پرستاری عملکرد تیم در هر سه حیطه بی نظمی، رسمی و تبحر یافتگی تقریباً به یک اندازه ولی با میانگین نمره در حد بالا قرار و به لحاظ نقش های مختلف تیمی به ویژه در نقش های رهبر هدایت کننده و رهبر مشارکتی در سطح پائین قرار داشتند. کدگذاری و دسته بندی اطلاعات حاصل از مصاحبه ها، مفهوم کار تیمی از دید دانشجويان سال

اول و سال چهارم را در چهار محور خلاصه نمود: پیش نیازهای کار تیمی، وجود رهبر تیم، شکل گیری

و استحکام تیم، فواید و موانع کار تیمی

نتیجه گیری :

به نظر می رسد دانشجویان سال اول به خوبی ویژگی های کار تیمی مطلع بوده، آنها را از زوایای مختلف بر شمرده اند.

اما بدلیل تجربه کمتر در انجام کارهای تیمی به باید ها و نبایدهای کار تیمی بیشتر اشاره کرده بودند در حالیکه

دانشجویان سال چهارم کارشناسی به دلیل داشتن تجارب بیشتر در زمینه انجام کارهای تیمی و تثبیت نقش دانشجو و

داشتن تعاملات بسیار با یکدیگر به ابعاد نقش پذیری کار تیمی و آنچه در تعامل با یکدیگر نمود بیشتری می یابد

همچون استحکام روابط و حفظ خود تیم و نیز بازده کار تیمی در جمع برای دیگران علاوه بر پیش نیازهای مطرح شده

اشاره کرده اند؛ که اهمیت توجه اساتید و برنامه ریزان آموزشی در این ابعاد را بر می تابد.

کلمات کلیدی: کار تیمی، تحقیق کیفی، دانشجویان پرستاری

مقدمه

تیم یک گروه از افراد است که با یکدیگر با یک هدف مشترک کار می کنند . کار تیمی موثر می تواند مراقبت های

مطلوبی را به بیماران ارائه کند. همچنین سازگاری، تولیدگرایی و خلاقیت بیشتری را نسبت به تک تک افراد ارائه می

کند و باعث ارتقاء رضایت شغلی و حفظ بیشتر پرسنل در سر کار می شود . انستیتو پزشکی آمریکا (Institute of

Medicine) اهمیت کار تیمی را تاکید نموده و برنامه های مخصوصی جهت آموزش تیمی به منظور توسعه تیم

های درمانی کارآ پایه ریزی کرده است. به علاوه ۷۰-۸۰٪ از اشتباهات به علل انسانی رخ داده که با ارتباطات تیمی

ضعیف همراه بوده است. انجمن پرستاران مراقبت های ویژه آمریکا نیز گزارش کرده که ۶۰٪ از اشتباهات دارویی بعلت اشتباهات در ارتباطات بین فردی پرستاران رخ داده است (Xyrichis, 2007). اگر پرسنل مراقبت سلامتی نقش یکدیگر را بشناسند خواهند توانست بصورت موثری با یکدیگر کار کنند و کیفیت بالاتری از مراقبت ها ارائه دهند. لیگ ملی پرستاری آمریکا (The National League for Nursing) معتقد است اگر افراد قرار است با یکدیگر به صورت با کیفیتی کار کنند، باید با یکدیگر هم آموزش ببینند تا اهداف مشترکشان را درک کنند. یکی از روش های اجرای آموزش های مشارکتی استفاده از مهارت های گروه های کاری است (Begley, 2009). کار تیمی حاصل از قرار گرفتن اتوماتیک وار افراد در یک مکان نیست. لازم است اعضاء تیم یاد بگیرند با یکدیگر کار کرده و نقش های حرفه ای و مسئولیت های هر فرد را بشناسند. کار تیمی مجموعه ای از رفتارهای مرتبط به یکدیگر، شناخت ها و نگرش هاست. یک کار تیمی نیازمند توانایی پیش بینی نیازهای دیگران، سازگاری با عملکردهای یکدیگر و تغییرات محیط و داشتن شناخت مشترکی از نحوه انجام فعالیت ها برای بهترین نتایج است. کار تیمی برای اداره موثر بیماران لازم است زیرا وظایف تخصصی و پیچیده و خطرات همراه با درمان های انتخابی افزایش یافته و همچنین نیازمند به اطمینان از انجام مراقبت های مناسب و امنیت بیماران هستیم (Lerner, 2009). با در نظر داشتن این یافته ها ما نیاز داریم تا بررسی کنیم از چه طریقی می توانیم دانشجویان رشته های مختلف را برای کارهای گروهی کارآ آماده سازیم (Begley, 2009).

طبق تحلیل های متعدد به عمل آمده کار تیمی در حرف سلامتی فرآیندی پویا بوده که شامل دو یا چند عضو حرفه ای با پس زمینه مکمل بودن، داشتن مهارتها، تقسیم اهداف سلامتی مشترک و تمرین فعالیت های هماهنگ جسمی و ذهنی در راستای بررسی، برنامه ریزی یا ارزشیابی مراقبت از مددجویان است. این امر با مشارکت بینابینی افراد، ارتباط باز و تصمیم گیری های مشترک میسر خواهد شد. که در نهایت به پیامدهای ارزش افزوده جهت بیماران، سازمانهای پرسنل خواهد انجامید (Xyrichis/2007). در سه دهه اخیر تلاش های فراوانی در کشورهای توسعه

یافته بویژه ایالات متحده انگلستان و کانادا صورت گرفته است تا آموزش علوم پزشکی و همچنین آموزش مداوم جامعه پزشکی، هر چه بیشتر با مفهوم مشارکت و کار تیمی به عنوان یکی از کلیدی ترین راه کارهای ارتقاء کیفیت خدمات بهداشتی درمانی در بین اعضای تیم سلامت عجین گردد (ایرج پور، ۱۳۸۴).

حال با توجه به اینکه برخی از فعالیت های کلاسی و عمده فعالیت های یادگیری بالینی دانشجویان در گروه های تیمی بوده؛ بر آن شدیم تا به شناختی از وضعیت پویایی گروه های اعضای تیم از سال اول تحصیل نسبت به سال آخر تحصیل دست یابیم و بر اساس یافته ها، برنامه های لازم جهت اصلاح و یا ارتقاء فعالیت های تیمی تدوین گردد.